

s jejich PP. Rozsah u konkrétních inspekčních postupů a šetření je uveden v textu a tabulkách přílohové části.

Ze sekundárních zdrojů ČŠI pracuje především s platnými strategickými dokumenty MŠMT, RVP, databází ÚIV a s výstupy z vlastního hodnocení školy. Dalším zdrojem pro inspekční hodnocení byly Evropský rámec kvalifikací pro celoživotní učení a Aktualizovaný strategický rámec evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy. Seznam odborné literatury uvádíme v příloze č. 7.

Probíhající kurikulární reforma nahradila klasické osnovy rámcovými a navazujícími školními vzdělávacími programy. Dává školám prostor dosáhnout uvedených cílů rozmanitými způsoby při dodržení základních požadavků ze strany státu, pokud jsou ve strategických dokumentech nebo v normě definovány.

Při vyhodnocování zjištěných poznatků je třeba zohlednit, že implementace opatření ke kurikulární reformě dosud neproběhla v celé soustavě škol. Nové školní vzdělávací programy byly plně implementovány v předškolním vzdělávání a v základním vzdělávání. Z tohoto důvodu ve zprávě zahrnujeme výsledky mateřských a základních škol a nižších stupňů víceletých gymnázií navštívených v uplynulém školním roce.

1. Rozvoj dovedností předcházejících čtení v předškolním vzdělávání ve školním roce 2009/2010

Školský zákon nově zařadil v roce 2005 mateřské školy jako nedílnou součást počátečního vzdělávání a významně změnil jejich postavení v soustavě vzdělávacích institucí. Vzdělávání dětí v mateřské škole hraje významnou roli z pohledu získávání poznatků a zkušeností využitelných v dalším vzdělávání i v běžném životě. ČG v širším pojetí vytváří prostor pro získání prožitku ze čtení, ale také základů čtenářských dovedností (např. vizualizace, předvídaní, hledání souvislostí). Promyšlený a vědomý přístup k utváření těchto dovedností v raném věku pak umožňuje jejich aplikaci do běžného života dítěte, čímž se rozvoj předčtenářských dovedností stává nenásilným a přirozeným procesem.

V uplynulém školním roce ČŠI v rámci inspekční činnosti navštívila 1.498 MŠ, což odpovídalo 31,1 % z celkového počtu 4.826 MŠ, a bylo realizováno celkem 1.995 inspekčních hospitací. Podrobnější tematické šetření bylo uskutečněno ve 174 mateřských školách, v nichž proběhlo 364 rozhovorů s PP a 348 tematicky zaměřených pozorování výuky.

Za nejrozsáhlejší inovaci v předškolním vzdělávání lze považovat zavádění školních vzdělávacích programů do praxe mateřských škol. V roce 2004 byl vydán Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (Opatření ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, kterým se vydává Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání č. j. 32 405/2004-22). V tomto dokumentu není určena samostatná část rozvoje dovedností předcházející čtení. To způsobilo, že všechny hodnocené školy zpracovaly danou problematiku ve školních vzdělávacích programech v různém rozsahu a na velmi rozdílné úrovni. Inspekční hodnocení se zaměřilo na aktivity z následujících oblastí RVP PV:

- a) Klíčové kompetence – ovládnutí dovedností předcházející čtení a psaní; schopnost využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se dítě běžně setkává (knížky, encyklopedie, časopisy, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.).
- b) Dítě a jeho psychika – rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování); rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i never-